

דברי כלת פרס עמוס דה-שליט לשנת תשס"ט

רחל קנול, אורט "ספיר", ישיבת "בלב שלם" ומדרישת קמה

אפתח בכמה סיפורים קצרים שהיו משמעותיים מאוד עבורי, ושמורה להם פינה חמה בלב אצלי: לפני מספר שנים, לאחר שהסתיימה בחינת הבגרות בפיסיקה, סיפרו לי תלמידיי שהם מתכננים לחגוג את סיום הלימודים בחוף הים באשקלון. אני, מצדי, ניסיתי לשכנעם שחוף זיקים עדיף בהרבה משום שהוא יפה יותר ושקט יותר. למחרת מגיע אלי ב' ומספר לי:

— רחל, את חייבת לזכור לחול אשקלון.

— מה קרה?

— יש שם בחול הים שני שוכרי ג'אס, וכאשר הולכים שוכרים זיניהם, הם יוצרים המאזכור זונה והורסת. את חייבת לזכור ארמון את זה.

כך במילותיו הוא.

העובדה שגם אחרי שסיים ללמוד פיסיקה לבגרות הוא מצליח להתפעל מהעולם סביבו ולראות את היופי באמצעות הפיסיקה, ריגשה אותי עד מאוד. מבחינתי היה זה סימן שהצלחתי להעביר לו את ההתלהבות שלי.

מ' סיפרה לי בהתרגשות שכאשר הגיעה למיונים בצבא למסלול "מש"קיות הוראה" וציינה שהיא סיימה בגרות בחמש יחידות פיסיקה, אמרו לה: את? חמש יחידות פיסיקה? וואלה! לא רואים עלייך. וא', שהוא בחור מוכשר מאוד, מחשבון מהלך, עם דיבור של "ארס", ניגש למפקדו בצבא ואמר לו: אני, אל תראה אותי ככה, אני יש לי חמש יחידות פיסיקה וחמש יחידות מתמטיקה, אז כבוד.

אורחים נכבדים, אני נרגשת מאוד להיות במעמד זה.

אז מה, בעצם, אני מביאה אתי באמתחתי בבואי ללמד פיסיקה?

כשאני ניגשת ללמד פיסיקה, אני מנסה להעביר לתלמידיי את האהבה שלי, את ההתלהבות מהתגליות היומיומיות, מהמדע שמתגלה בדברים הקטנים הסובבים אותנו, "אם רק תפתחו את העיניים, תוכלו לגלות עולמות נפלאים". את זאת אני מנסה להעביר באמצעות שיעורי הפיסיקה, אבל לא רק. אני מודה שאני גם מנסה, באמצעות לימודי הפיסיקה, לפתוח לתלמידיי חלון אל עתידם, לגרום להם להאמין בעצמם וביכולותיהם, לתת להם את האפשרות לבוא כשוויים לאוניברסיטה, לעודד אותם לחלום, לחלום רחוק, לשאוף גבוה ולעזור להם להגיע לשם. לדעת שזה דורש הרבה מאמץ ועבודה קשה, אבל זה אפשרי. (זה יישמע מופרך, אבל עבור חלק לא מבוטל מתלמידינו הציון בפיסיקה הוא הציון הגבוה בתעודה).

רגעי הנחת שלי בימים אלה מתרחשים כשאני פוגשת באוניברסיטה את ש' שלומד הנדסת מכונות, את ג' שלומד הנדסת חשמל, ש' שלומדת מחשבים, את ר' שלומד במסלול מצטיינים בטכניון. אני מרגישה כמו תרנגולת נפוחה שמתגאה בצאצאיה. היום זה אולי ברוח, ואולי תתקשו להבין על מה ההתרגשות, אבל לפני כמה שנים זה לא היה מובן מאליו שתלמיד שסיים תיכון בירוחם ילמד הנדסה באוניברסיטה, ולא בגלל שאינו מוכשר מספיק או משום שאינו מסוגל.

הגעתי לירוחם לפני 20 שנה מחיפה במסגרת גרעין נח"ל, ואחרי כמה חודשים במקום החלטתי שאני רוצה ללמד פיסיקה בירוחם "כשאהיה גדולה", כך שמבחינתי זה סוג של הגשמת חלום.

חזרתי לירוחם כנשואה כעבור מספר שנות לימודים, והתברר שכדי להגשים את החלום, יש צורך בהרבה עבודה ובהרבה אנשים טובים בדרך. צריך להקים את המגמה שלא קיימת, ולאסוף הרבה משאבים. כדי לעזור לתלמידים לעבור את בחינות הבגרות בהצלחה, אי אפשר להסתמך על שיעורים פרטיים, מה גם שרבים לא הבינו את הצורך בהקמת המגמה. אז בהזדמנות זו אני רוצה להודות לאנשים האלה:

לחיים איזנר - המנהל של התיכון שהאמין ותמך וסייע להקים את המגמה, ולמנהלים שבאו אחריו: חביבה ומרים. לפרופ' דב שוורץ - המדען הראשי של הוועדה לאנרגיה אטומית, סמנכ"ל קמ"ג (הכור) דאז, שנרתם מיד לבקשתי וגייס את מיטב אנשיו, ולחבר'ה מקמ"ג, תלפיונים ועתודאים, מיטב המוחות בארץ, שבאים מדי שבוע בהתנדבות כדי לסייע לתלמידינו בלימודיהם.

למועצה המקומית שסייעה ומסייעת בתמיכה כלכלית במגמה לאורך כל השנים האלו ורואה במגמת הפיסיקה את אחד מפרויקטי הדגל שלה.

לרשת אורט, ובמיוחד לרן סופר שגיבה אותנו לאורך כל הדרך, גם ברגעי המשבר הקשים, ולסמדר אור מפרויקט המד"צים. לשוקי זכאי וצילה חורש שהנחו אותי בתחילת דרכי כמורה בעת שעשיתי את צעד"י הראשונים.

לויקטור מלמוד, שאני קוראת לו "אנרג'יזר" - אין לו רגע דל - ושתמיד מגייס אותי לעוד פרויקט חדש שיוצא מאמתחתו. ובוודאי יש עוד ששכחתי.

ולשני מורים אני חייבת תודה מיוחדת:

לליאור - המורה שאתי, שגייסתי אותו כדי לעזור לי, והיום אני מוצאת את עצמי מדי פעם עוזרת לו. למי שעושה עבודת קודש אמיתית בעבודתו עם התלמידים, והם הולכים אחריו באש ובמים כמו "החלילן מהמליון". ולרומן לוי, המורה הראשון שלי לפיסיקה, שנטע בי את האהבה למקצוע ומהווה עבורי עד היום מקור להשראה בעבודתי, ובזכותו אני כאן היום.

וכמובן למשפחתי היקרה, שתמכה בי לאורך כל הדרך ועודדה אותי תמיד לעשות את הדברים שאני אוהבת ומאמינה בהם. היום מגמת הפיסיקה היא "הסיירת" של ירוחם ומקור לגאווה ליישוב כולו.

כבוד גדול נפל בחלקי לקבל הכרה רשמית והוקרה לעבודתי, ואני מודה לכם על הבחירה.

רחל קנול, כלת פרס עמוס דה-שליט לשנת תשס"ט, מקבלת את הפרס מידי פרופ' בת-שבע אלון, ראש המחלקה להוראת המדעים במכון ויצמן